

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli d. 4 Mars 1870, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga förslag rörande de uti Riks-staten uppförda indelta ränteanslag samt indelta och oindelta spanmålsanslagen.

(1:sta U. A.)

Innan Stats-Utskottet till Riksdagen aflemnar sina särskilda utlåtanden angående regleringen af utgifterna under Riks-statens hufvudtitlar, har Utskottet att meddela yttrande i anledning af Kongl. Maj:ts i den nådiga Propositionen angående Statsverkets tillstånd och behof gjorda, af bestämmelserna i Kongl. Förordningen den 23 Juli 1869 föranledda förslag, rörande de i Riks-staten uppförda indelta ränteanslagen samt indelta och oindelta spanmålsanslagen, hvilka förslag, då de afse samtliga hufvudtitlarne, med undantag af den första och den tredje, böra i ett sammanhang komma under pröfning.

Berörda nådiga förordning, hvarigenom indelta och anordnade räntor och tiondeanslag, med undantag af boställens räntor och sådana, som äro påförda hemman och lägenheter, af hvilka något besvär i stället utgöres, förklarats skola till Statsverket indragas, stadgar tillika, att för sålunda indragna räntor och tionde skall lemnas ersättning medelst statsanslag i penningar, att dessa anslag, intilldess annorlunda varder förordnadt eller innehafvare af ränte- eller tiondeanslag förklarar sig nöjd med godtgörelse efter det nya omsättningspriset, komma att utgå till belopp, motsvarande de indelta och anordnade ränte- och tiondeanslagens värden efter årligt medelmarkegångspris, samt att embets- och tjenstemän, som enligt fullmakter och konstitutorial tillträdt indelt lön utan skyldighet att ingå på den genom Kongl. Kungörelsen den 11 Maj 1855 vidtagna förändring i sättet för grundräntors och kronotiondes utgörande samt icke sedermera

Bih. till Riksd. Prot. 1870. 4 Saml. 1 Afd. 9 Häft.

densamma sig underkastat, skola, om icke de sjelfva derom hörda annat medgifva, af Statsverket tillhandahållas deras indelta löner på lika sätt och vilkor, som de nu ega att desamma af ränte- och tiondegifvare bekomma.

Till följd häraf borde nu, på sätt i Statsråds-protokollet (Bil. N:o 6 b, pag. 15) är erinradt, bland utgifterna å Riks-staten, de ränte- och tiondeanslag, som fortfarande komma att bibehållas såsom indelta eller anordnade, upptagas i sina vederbörande kolumner med det värde, hvartill de enligt ofvannämnda nådiga förordning blifvit omsatta eller med samma värde, hvartill de bland inkomsterna beräknats, och derjemte uppföras erforderliga penningeanslag till godtgörande af de indelningar, som skola till Statsverket indragas.

Då emellertid, för närvarande och innan erforderliga upplysningar från vederbörande myndigheter hunnit inhemtas, de förstnämnda ränte- och tiondeanslagen icke kunde skiljas från de öfriga, hade Statskontoret för den nu förestående statsregleringen föreslagit, att de ränte- och tiondeanslag, hvilka fortfarande skulle såsom indelta eller anordnade bibehållas, måtte sammanföras med ersättningsanslagen för de till indragning afsedda indelningarne på det sätt, att för de stater och korpser, verk och inrättningar, i hvilkas anslag enligt sednast upprättade Riks-stat ränta och tiondeanslag inginge, uppfördes tvänne särskilda förslagsanslag, det ena för indelt ränta och ersättning för de till Statsverket indragna räntor och det andra för indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.

I sammanhang härmed hade Statskontoret vidare, i fråga om de uti Riks-staten uppförda så kallade *oindelta spanmålsanslagen*, anført, hurusom, i anseende dertill att dessa anslag i allmänhet voro anvisade till utgående af Kronans behållna räntespanmål, skilnaden emellan spanmålens värde efter statspriset och medelmarkegångspriset, efter hvilket sednare pris vederbörande indelningshafvare, såvidt de icke tillhörde elementarläroverken, för hvilka ett annat förhållande gällde, erhållit godtgörelse, blifvit tillgodoförd eller påförd räntan, som derigenom ökats eller minskats med motsvarande belopp. Ehuru genom detta bokföringssätt enahanda slutliga resultat vid uppgörande af liqviden med Riksgälds-kontoret för öferskott, besparingar och brister erhöles, som om räntan upptoges till det belopp, hvartill den i verkligheten uppgått, och bemälda Kontor särskildt debiterades i liqviden för berörda prisskilnad, ansåge dock Statskontoret nämnda bokföringsmethod numera efter räntans omsättande till en bestämd penningeskatt vara mindre lämplig och föranleda till en felaktig beräkning af inkomsterna. Förut hade detta icke varit förhållandet, ty i samma mån, som medelmarkegångspriset öfversteg statspriset och ersättningen för prisskilnaden å den oindelta spanmålen blef större, bereddes ock tillgång till

prisskilnadens betäckande genom öfverskott å räntan, hvilken höjdes i samma förhållande i följd deraf att deri ingående persedlar löstes efter medelmarkegångspris. Efter räntans omsättning i en oföränderlig penningeskatt kunde deremot något öfverskott till betäckande af berörda prisskilnad icke uppstå och Statskontoret hade derföre hemställt om vidtagande af den förändring i afseende å ifrågavarande anslag, att dessa i den blifvande Riksstaten uppfördes såsom förslagsanslag i den mening, att förenämnda prisskilnad finge i de årliga liquiderna emellan Statsverket och Riksgäldskontoret särskildt upptagas. Härifrån ansågs dock undantag böra ega rum för den under åttonde Hufvudtiteln anslag till elementarläroverken uppförda oindelta spanmål, för hvilken lösen utginge enligt gällande statspris, i följd hvaraf ock någon prisskilnad, föranledande till förhöjd eller minskad aflöning för innehafvarne af denna spanmål, icke kunde ifrågakomma.

I öfverensstämmelse härmed och då Kongl. Maj:t af anförda skäl (se Statsrådsprotokollet N:o 6 b, sid. 17) ansett de nya anslagen böra bibehållas vid samma belopp i penningar, som i nu gällande Riksstat finnas för de motsvarande indelta ränte- och tiondeanslagen upptagna, har Kongl. Maj:t föreslagit:

att i stället för hvart och ett särskildt i Riksstaten nu förekommande indelt ränte- eller tiondeanslag må under samma titel uppföras ett anslag, innefattande såväl den del af det i anslaget ingående belopp, hvilken fortfarande skall bibehållas såsom indelt, som ock den ersättning, hvilken bör till vederbörande indelningshafvare utgå för den del af det indelta beloppet, som skall till Statsverket indragas;

att å hvarje sådant anslag må, såvidt ej för något fall annat blifvit särskildt äskadt, bibehållas samma belopp i penningar, som i nu gällande Riksstat finnes för det motsvarande indelta ränte- eller tiondeanslaget upptaget;

samt att såväl de nu omförmälda anslagen, som de i Riksstaten förekommande så kallade oindelta spanmålsanslagen, med undantag af de för elementarläroverken uppförda anslagen af sistnämnda beskaffenhet, om hvilka under åttonde Hufvudtiteln särskild framställning komme att göras, må tilläggas natur af *förslagsanslag*.

Under åberopande af de skäl, som häröfvan finnas till stöd för den nu föreslagna regleringen anförda, tillstyrker Utskottet,

att hvad Kongl. Maj:t uti förevarande hänseenden föreslagit må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 3 Mars 1870.

På Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.